ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан
географічного факультету
_____ **Мирослав ЗАЯЧУК**
“31” серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
освітнього компонента

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ
обов’язковий

Освітньо-професійна програма: Менеджмент туристичної індустрії
Спеціальність: 073 Менеджмент
Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Факультет: географічний
Мова навчання: українська

Чернівці 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємств» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент туристичної індустрії» затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 7 від «29» квітня 2024 року)

Розробник: Підгірна Валентина Никифорівна, доцент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, кандидат економічних наук, доцент.

Викладач що забезпечує читання освітнього компонена: Підгірна Валентина Никифорівна, доцент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, кандидат економічних наук, доцент.

Погоджено
з гарантом ОП «Менеджмент туристичної індустрії» **Валентина ПІДГІРНА**

Затверджено на засіданні кафедри економічної географії та екологічного менеджменту
Протокол № 1 від "28" серпня 2026 року
Завідувач кафедри **Валерій РУДЕНКО**

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від "31" серпня 2026 року
Голова навчально-методичної ради
географічного факультету **Наталя АНДРУСЯК**

Мета освітнього компонента: Сприяння формуванню у здобувачів освіти цілісного розуміння процесів організації та регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств, зокрема у туристичній індустрії. Дисципліна покликана розвивати знання щодо правових, економічних і організаційних аспектів ведення зовнішньоекономічної діяльності, а також навички аналізу міжнародних ринків, планування та реалізації зовнішньоекономічних угод. Особлива увага приділяється вивченню сучасних підходів до управління зовнішньоекономічною діяльністю туристичних підприємств, зокрема використанню інноваційних методів і технологій, інтеграції в міжнародні ринки та адаптації до змін глобального економічного середовища.

Пререквізити. «Зовнішньоекономічна діяльність підприємств» є обов'язковим освітнім компонентом. Для ефективного засвоєння курсу здобувач вищої освіти повинен попередньо опанувати такі дисципліни: «Економічна теорія», «Технологія туристичної діяльності», «Макроекономіка» та інші.

Результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності:

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 6. Здатність діяти соціально, відповідально і свідомо.

СК 16. Здатність здійснювати ефективне управління ресурсною базою галузей туристичної індустрії на засадах раціональності у їх використанні.

Програмні результати навчання:

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні **знати** принципи та функції управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств, сучасні методи організації та координації міжнародної діяльності, інструменти прийняття управлінських рішень у зовнішньоекономічному середовищі, а також підходи до оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності.

Після опанування курсу студенти повинні **вміти** організовувати виконання завдань у сфері зовнішньоекономічної діяльності відповідно до принципів менеджменту, аналізувати причинно-наслідкові зв'язки у міжнародній діяльності підприємств, здійснювати планування, контроль і моделювання організаційних рішень у сфері ЗЕД, налагоджувати ефективні комунікації з міжнародними партнерами, розробляти та реалізовувати управлінські рішення у зовнішньоекономічній діяльності, а також оцінювати її ефективність.

ОПИС ЗМІСТУ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Загальна інформація про розподіл годин

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістовихмодулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3	5	5	150	2	30	30			90		екзамен

Структура змісту освітнього компонента

	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л	пр	с.р.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи зовнішньоекономічної діяльність				
Тема 1. Сутність та особливості зовнішньоекономічної діяльності підприємств	14	2	2	10
Тема 2. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	16	4	4	8
Тема 3. Митне та нетарифне регулювання зовнішньоекономічних операцій	17	4	4	9
Тема 4. Форми та інструменти зовнішньоекономічної діяльності підприємств	13	2	2	9
Тема 5. Маркетинг і мультикультурність у зовнішньоекономічній діяльності підприємств.	12	2	2	8
Разом за ЗМ1	72	14	14	44
Змістовий модуль 2. Ефективність зовнішньоекономічної діяльності туристичних підприємств				
Тема 6. Логістика та транспорт у діяльності туристичного підприємства	13	2	2	9
Тема 7. Міжнародні розрахунки, фінансові інструменти та їхнє застосування у ЗЕД.	13	2	2	9
Тема 8. Ризики та страхування у зовнішньоекономічній діяльності туристичного підприємства	18	4	4	10
Тема 9. Інформаційні технології у зовнішньоекономічній діяльності туристичного підприємства	17	4	4	9
Тема 10. Управління змінами у зовнішньоекономічній діяльності туристичного підприємства	17	4	4	9
Разом за ЗМ 2	78	16	16	46
Усього годин	150	30	30	90

Тематика лекційних занять з переліком питань

Тема 1. Сутність та особливості зовнішньоекономічної діяльності підприємств

1. Поняття зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) та її основні характеристики.
2. Переваги та виклики, які створює ЗЕД для підприємств.
3. Особливості управління підприємствами, що здійснюють ЗЕД.

Тема 2. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

1. Нормативно-правові акти, що регулюють ЗЕД в Україні.
2. Укладення зовнішньоекономічних договорів: основні етапи та вимоги.
3. Роль міжнародного права у регулюванні ЗЕД.
4. Використання інкотермс у зовнішньоекономічних контрактах.

Тема 3. Митне та нетарифне регулювання зовнішньоекономічних операцій

1. Функції митних органів у регулюванні ЗЕД.
2. Поняття мита, митних тарифів та митних режимів.
3. Форми нетарифного регулювання у ЗЕД.
4. Основні етапи митного оформлення товарів при експорті та імпорті.

Тема 4. Форми та інструменти зовнішньоекономічної діяльності підприємств

1. Основні форми ЗЕД, які використовуються підприємствами.
2. Експорт та імпорт як базові форми ЗЕД: їх сутність і особливості.
3. Спільні підприємства та ліцензування: переваги та недоліки.

Тема 5. Маркетинг і мультикультурність у зовнішньоекономічній діяльності підприємств.

1. Роль маркетингу у зовнішньоекономічній діяльності підприємств.
2. Етапи аналізу зовнішнього ринку для вибору стратегії.
3. Сегментація ринку та її вплив на стратегію ЗЕД.

Тема 6. Логістика та транспорт у діяльності туристичного підприємства

1. Види транспортних операцій у зовнішній торгівлі.
2. Значення логістики у зовнішньоекономічній діяльності туристичних підприємств.
3. Основні види транспорту та їх роль у міжнародному туризмі.

Тема 7. Міжнародні розрахунки, фінансові інструменти та їхнє застосування у ЗЕД.

1. Форми міжнародних розрахунків у зовнішньоекономічній діяльності.
2. Акредитив як основний інструмент розрахунків у туристичній галузі.
3. Використання банківських гарантій у зовнішньоекономічних контрактах.

Тема 8. Ризики та страхування у зовнішньоекономічній діяльності туристичного підприємства

1. Основні ризики у зовнішньоекономічній діяльності туристичних підприємств.
2. Страхування фінансових ризиків при здійсненні зовнішньоекономічних операцій.
3. Використання страхових полісів для покриття ризиків у туристичній галузі.
4. Роль перестрахування у зменшенні ризиків міжнародної туристичної діяльності.

Тема 9. Інформаційні технології у зовнішньоекономічній діяльності туристичного підприємства

1. Роль інформаційних технологій у розвитку зовнішньоекономічної діяльності.
2. Використання глобальних дистрибутивних систем (GDS) у туристичній галузі.
3. CRM-системи для управління зовнішньоекономічною діяльністю туристичних підприємств.
4. Вплив Big Data на прийняття управлінських рішень у зовнішньоекономічній діяльності.

Тема 10. Управління змінами у зовнішньоекономічній діяльності туристичного підприємства

1. Аналіз управлінських рішень та змін у зовнішньоекономічній діяльності туристичних підприємств (на прикладі практичних кейсів).

2. Управління інноваційними та організаційними змінами у процесі здійснення зовнішньоекономічної діяльності туристичних підприємств.
3. Обґрунтування та адаптація бізнес-плану туристичного проєкту до змін зовнішньоекономічного середовища.

Тематика практичних занять з переліком завдань

Тема 1. Сутність та особливості зовнішньоекономічної діяльності підприємств
Завдання: Дослідити основні аспекти зовнішньоекономічної діяльності туристичної компанії (*компанію обираєте на власний розсуд*) з акцентом на її міжнародні партнерства, взаємодію з іноземними постачальниками та клієнтами. Сформуйте аналітичне дослідження з висновками щодо сильних і слабких сторін зовнішньоекономічної діяльності компанії та рекомендаціями для її покращення.
Виконати ситуативні завдання.
Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 2. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності
Завдання: Розробити план заходів з вивчення та аналізу правових аспектів зовнішньоекономічної діяльності туристичного підприємства.
Виконати ситуативні завдання.
Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 3. Митне та нетарифне регулювання зовнішньоекономічних операцій
Завдання: Розробити схему митного оформлення туристичних послуг або товарів (наприклад, сувенірної продукції, рекламних матеріалів чи обладнання для туристичних турів), враховуючи основні етапи та документи, що супроводжують цей процес.
Виконати ситуативні завдання.
Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 4. Форми та інструменти зовнішньоекономічної діяльності підприємств
Завдання: Дослідити використання форм і інструментів ЗЕД у діяльності підприємств туристичної індустрії.
Виконати ситуативні завдання.
Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 5. Маркетинг і мультикультурність у зовнішньоекономічній діяльності підприємств.
Завдання: Провести розробку маркетингового плану для зовнішньоекономічної діяльності туристичного підприємства за попередньо узгодженим змістом.
Виконати ситуативні завдання.
Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 6. Логістика та транспорт у діяльності туристичного підприємства
Завдання: Розрахувати ціну транспортного обслуговування туристичного маршруту.
Виконати ситуативні завдання.
Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 7. Міжнародні розрахунки, фінансові інструменти та їхнє застосування у ЗЕД.
Завдання: Розробити фінансовий план міжнародного туристичного проєкту.
Виконати ситуативні завдання.
Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 8. Ризики та страхування у зовнішньоекономічній діяльності туристичного підприємства
Завдання: Проаналізувати ризики і розробити план страхування для міжнародного туристичного проєкту.
Виконати ситуативні завдання.
Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 9. Інформаційні технології у зовнішньоекономічній діяльності туристичного підприємства
Завдання: Розробити інформаційно-комунікаційної стратегії для зовнішньоекономічної діяльності туристичної компанії.
Виконати ситуативні завдання.
Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 10. Управління змінами у зовнішньоекономічній діяльності туристичного підприємства
Завдання: Розробити бізнес-план міжнародного туристичного проєкту з урахуванням змін зовнішньоекономічного середовища, ризиків та адаптаційних управлінських рішень.
Виконати ситуативні завдання.
Розв'язати тестові завдання по темі.

Завдання для самостійної робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів в рамках ОК «Зовнішньоекономічна діяльність підприємств» направлена на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі.
Вона включає наступні види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, обговорення ситуативних завдань, розгляд питань, які виносяться на самостійне вивчення, а також виконання кейсового завдання (в індивідуальному чи командному форматі).

№ теми	Завдання	**Години**
1.	**Сутність та особливості зовнішньоекономічної діяльності підприємств**	10
	Підготуйте короткий аналіз прикладу успішної зовнішньоекономічної діяльності українського підприємства (виберіть компанію на власний розсуд).	
2.	**Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності**	8
	Ознайомтесь з ключовими міжнародними та національними нормативними актами, які регулюють зовнішньоекономічну діяльність у сфері туризму (зокрема, Інкотермс, міжнародні угоди, закони України). Розробіть стислий перелік основних правових вимог, яких має дотримуватися туристична компанія при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Оцініть, які з цих вимог є найбільш критичними для забезпечення правомірності та ефективності діяльності компанії.	
3.	**Митне та нетарифне регулювання зовнішньоекономічних операцій**	9
	Дослідіть митні правила та вимоги для експорту або імпорту туристичних товарів/послуг у двох обраних країнах (наприклад, Україна та ЄС).	
4.	**Форми та інструменти зовнішньоекономічної діяльності підприємств**	9

	Підготуйте коротке дослідження на тему: "Порівняльний аналіз форм ЗЕД: експорт, імпорт, франчайзинг" (конкретний приклад).	
5.	**Маркетинг і мультикультурність у зовнішньоекономічній діяльності підприємств.**	8
	Дослідіть маркетингову стратегію одного міжнародного туристичного підприємства та однієї української туристичної компанії, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність. Визначте їх основні підходи до просування послуг на зовнішніх ринках.	
6.	**Логістика та транспорт у діяльності туристичного підприємства**	9
	Підготуйте короткий аналітичний звіт (1-2 сторінки) або таблицю з порівнянням логістичних підходів різних компаній чи регіонів, включаючи рекомендації щодо вдосконалення транспортної логістики.	
7.	**Міжнародні розрахунки, фінансові інструменти та їхнє застосування у ЗЕД.**	9
	Проведіть короткий аналіз законодавчих вимог України та ЄС щодо міжнародних розрахунків у туристичній галузі та підготуйте рекомендації для туристичних підприємств.	
8.	**Ризики та страхування у зовнішньоекономічній діяльності туристичного підприємства**	10
	Дослідіть вплив форс-мажорних обставин на діяльність туристичних компаній у міжнародному середовищі. Проаналізуйте практику страхування туристичних послуг у конкретній країні.	
9.	**Інформаційні технології у зовнішньоекономічній діяльності туристичного підприємства**	9
	Дослідіть переваги використання хмарних технологій для обслуговування туристичних клієнтів. Розробіть короткий огляд інструментів автоматизації зовнішньоекономічної діяльності у туристичній сфері.	
10.	**Управління змінами у зовнішньоекономічній діяльності туристичного підприємства**	9
	Проаналізуйте кейс зовнішньоекономічного контракту туристичного підприємства з міжнародними партнерами з позиції управління змінами. Оцініть вплив змін зовнішньоекономічного середовища (ринкових, правових, валютних, інституційних) на умови співпраці та обґрунтуйте управлінські рішення щодо адаптації, перегляду або трансформації партнерських відносин.	

Результати виконаних завдань, передбачених для самостійної роботи здобувача, враховуються в процесі поточного та підсумкового контролю.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання освітнього компонента застосовуються традиційні та інноваційні методи навчання, спрямовані на формування загальних і фахових компетентностей здобувачів освіти, зокрема: словесні, наочні, практичні, проблемно-орієнтовані, інтерактивні методи, аналіз ситуацій (case-study), робота з інформаційними ресурсами, самостійна та індивідуальна робота здобувачів.

Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень застосовуємо методи усного і письмового контролю:

- ***методи усного контролю***: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, презентації результатів виконаних завдань, кейсів, представлення аналітичних завдань.
- ***методи письмового контролю***: контрольні роботи, тестування, самостійні роботи, виконання вправ, написання есе,
- ***методи самоконтролю***: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Форми контролю

Форми поточного контролю – тести, письмові роботи (тематичні, модульні), усне індивідуальне та фронтальне опитування.

Електронний контроль виконання завдань з курсу «Зовнішньоекономічна діяльність підприємств», представлений на електронній платформі https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3792

Форма підсумкового контролю – екзамен.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітньої компоненти.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

<table>
<tr><td colspan="12">Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)</td><td>Кількість балів (екзамен)</td><td>Сумарна к-ть балів</td></tr>
<tr><td colspan="6">Змістовий модуль 1</td><td colspan="6">Змістовий модуль 2</td><td rowspan="3">40</td><td rowspan="3">100</td></tr>
<tr><td>Т1</td><td>Т2</td><td>Т3</td><td>Т4</td><td>Т5</td><td>МКР 1</td><td>Т6</td><td>Т7</td><td>Т8</td><td>Т9</td><td>Т10</td><td>МКР 2</td></tr>
<tr><td>5</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td></tr>
</table>

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (екзамену).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовий модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів за модуль 1 та модуль 2 складає: модуль – 60, з них за практичні роботи – 30 балів (по 3 за кожну практичну), за самостійну роботу – 20 балів (по 2 бали за кожну) та МКР (тести) оцінюється у 10 балів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	незадовільно з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ Й КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

1. Поняття зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) та її основні характеристики.
2. Переваги та виклики, які створює ЗЕД для підприємств.
3. Особливості управління підприємствами, що здійснюють ЗЕД.
4. Вплив зовнішньоекономічної діяльності на конкурентоспроможність підприємств.
5. Нормативно-правові акти, що регулюють ЗЕД в Україні.
6. Укладення зовнішньоекономічних договорів: основні етапи та вимоги.
7. Роль міжнародного права у регулюванні ЗЕД.
8. Використання інкотермс у зовнішньоекономічних контрактах.
9. Відповідальність сторін за порушення зовнішньоекономічних договорів згідно з національним та міжнародним правом.
10. Особливості валютного регулювання та контролю в зовнішньоекономічній діяльності підприємств.
11. Функції митних органів у регулюванні ЗЕД.
12. Поняття мита, митних тарифів та митних режимів.
13. Форми нетарифного регулювання у ЗЕД.
14. Основні етапи митного оформлення товарів при експорті та імпорті.
15. Вплив митних тарифів на зовнішньоекономічну діяльність підприємств.
16. Особливості застосування митних пільг і преференцій у зовнішньоекономічних операціях.
17. Фінансові засоби нетарифного регулювання: експортні кредити, експортні субсидії, імпортні депозити.
18. Основні форми ЗЕД, які використовуються підприємствами.
19. Експорт та імпорт як базові форми ЗЕД: їх сутність і особливості.
20. Спільні підприємства та ліцензування: переваги та недоліки.
21. Форвардні контракти та акредитиви: інструменти для реалізації ЗЕД.
22. Роль маркетингу у зовнішньоекономічній діяльності підприємств.
23. Етапи аналізу зовнішнього ринку для вибору стратегії.
24. Сегментація ринку та її вплив на стратегію ЗЕД.
25. Ефективні інструменти міжнародного маркетингу.
26. Види транспортних операцій у зовнішній торгівлі.

27. Значення логістики у зовнішньоекономічній діяльності туристичних підприємств.
28. Основні види транспорту та їх роль у міжнародному туризмі.
29. Логістичні ланцюги в організації туристичних послуг.
30. Використання транспортних договорів у міжнародній туристичній діяльності.
31. Форми міжнародних розрахунків у зовнішньоекономічній діяльності.
32. Акредитив як основний інструмент розрахунків у туристичній галузі.
33. Використання банківських гарантій у зовнішньоекономічних контрактах.
34. Особливості застосування міжнародних платіжних систем у діяльності туристичних підприємств.
35. Основні ризики у зовнішньоекономічній діяльності туристичних підприємств.
36. Страхування фінансових ризиків при здійсненні зовнішньоекономічних операцій.
37. Використання страхових полісів для покриття ризиків у туристичній галузі.
38. Роль перестрахування у зменшенні ризиків міжнародної туристичної діяльності.
39. Механізми управління операційними ризиками у зовнішньоекономічній діяльності туристичних підприємств.
40. Практика використання міжнародних страхових компаній у туристичній галузі: переваги та недоліки.
41. Роль інформаційних технологій у розвитку зовнішньоекономічної діяльності.
42. Використання глобальних дистрибутивних систем (GDS) у туристичній галузі.
43. CRM-системи для управління зовнішньоекономічною діяльністю туристичних підприємств.
44. Вплив Big Data на прийняття управлінських рішень у зовнішньоекономічній діяльності.
45. Інтеграція хмарних технологій у зовнішньоекономічну діяльність туристичних підприємстві.
46. Практичні аспекти кібербезпеки у використанні інформаційних технологій у міжнародній туристичній діяльності.
47. Основні етапи укладення зовнішньоекономічних контрактів у туризмі.
48. Інновації як інструмент управління змінами у зовнішньоекономічній діяльності туристичних підприємств.
49. Кейс-аналіз управління змінами у зовнішньоекономічній діяльності туристичних компаній.
50. Партнерські відносини як механізм управління змінами у зовнішньоекономічній діяльності туристичних підприємств.

ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Відповідно до «Порядок визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (протокол №16 від 25 листопада 2024 року) (https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity/) здобувачі освіти мають можливість на зарахування окремих видів робіт в рамках ОК на основі результатів, отриманих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Конституція України : Прийнята на п’ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Київ : Офіційне видавництво Верховної Ради України, 1996. 115 с.
2. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text

3. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text

4. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-XII.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text

5. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text

6. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр#Text

7. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр#Text

8. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту : Закон України від 22.12.1998 № 330-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-14#Text

9. Про заходи щодо стабілізації платіжного балансу України відповідно до статті XII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року : Закон України від 04.12.2018 № 73-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/73-19#Text

10. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text

11. Шапоренко О. І., Денисенко М. П., Панченко В. А., Федорак В. І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 435 с. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/17088/2/UZDP_NP_2020.pdf

12. Танасієва М. М. Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник. Чернівці : Технодрук, 2021. 100 с. URL: https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3031/Posibnyk_OiO_ZED_2021.pdf

13. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Практикум : навчальний посібник / уклад. А. Р. Дунська, Г. П. Жалдак, В. Ю. Бондар. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 110 с.

14. Kononenko L. V., Nahorova H. B., Shalimova N. S. Foreign Economic Activity: Accounting, Control and Taxation : textbook. Kropyvnytskyi : CNTU, 2023. 548 p.

15. Bodnarchuk O. H. Legal Regulation of Foreign Economic Activity : textbook. Irpin : University of the State Fiscal Service of Ukraine, 2020. 318 p.

16. Тюріна Н. М., Карвацка Н. С. Управління зовнішньоекономічною діяльністю : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2023. 524 с.

17. Козловський В. О. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства : навчальний посібник (4-те вид., перероб. та доп.). Вінниця : ВНТУ, 2025. 104 с. URL: https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/44504/173510.pdf?sequence

18. Дунська А. Р., Жалдак Г. П., Бондар В. Ю. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Практикум : навч. посібник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 110 с. URL: https://ela.kpi.ua/items/523c7e62-ed85-45ad-a1b9-8d44771a26a3

19. Дунська А. Р., Кузнєцова К. О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємств : навчальний посібник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 181 с. (URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/50100/1/ManagD_2022_konspekt.pdf)

20. Крисоватий А. І., Зварич Р. Є., Баглей Р. Р. та ін. Міжнародний менеджмент : підручник. Тернопіль : ЗУНУ, 2024. 511 с. URL: https://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/52451

21. Гобела В. В. Управління зовнішньоекономічною діяльністю : навчальний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2021. 244 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3732/1/

Додаткова література

1. Сосницька Я.С., Підгірна В.Н., Данілова О.М. Управління змінами в організаціях туристичної сфери. Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія економіка. Випуск 4. 2023. С. 91-100. https://doi.org/10.32782/ecovis/2023-2-15
2. Ячнюк М.О., Підгірна В.Н., Наконечний К.П. Основні напрями покращення організаційної структури управління на туристичному підприємстві. Інфраструктура ринку. 2025. № 82. С. 217-223 URL: http://www.market-infr.od.ua/uk/82-2025
3. Підгірна В., Цепенда М., Харовська А. Роль управління змінами у формуванні моделей сталого розвитку підприємств. Сталий розвиток економіки, (6 (57). 2025. 722-729. https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-57-100
4. Підгірна В.Н., Цепенда М.М., Ячнюк М.О. Інноваційні підходи до менеджменту змін у системі забезпечення сталого розвитку підприємств. Бізнес-навігатор. Випуск 6 (83) 2025. С. 651-657. URL: https://www.business-navigator.ks.ua/journals/2025/83_2025/107.pdf
5. Naumova O., Naumova M. ESG-oriented strategic management of human resources in international companies under conditions of global instability. *Economy and Society*. 2025. №. 81. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-19
6. Dudnyk O., Maiboroda M., Pasik-Kosarieva N. Artificial intelligence in international HR-management: opportunities and risks for foreign economic activity. *Economy and Society*. 2025. №. 81. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-27
7. Семендяк В. Менеджмент персоналу підприємства та його формування. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-53
8. Якимова Н., Марценюк О., Кремінський В. Роль лідера у формуванні внутрішнього іміджу організації. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-57
9. Ігнатюк В. В., Навроцька Т. А., Гончар Т. М., Цюман Є. С. Менеджмент організації: теоретичні основи та інноваційні підходи до управління. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 7. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.14759520
10. Наумова О., Наумова М. ESG-орієнтоване стратегічне управління персоналом та ділова репутація: фактори стійкості ІТ-компаній в умовах кадрової кризи. *Економіка та суспільство*. 2025. № 81. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-19
11. Дудник О., Майборода М., Пасик-Косарєва Н. Використання штучного інтелекту в HR-менеджменті: автоматизація, точність і ризики втрати ідентичності організації та мотивації персоналу. *Економіка та суспільство*. 2025. № 81. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-27
12. Ільченко В., Коршманюк А. Формування стратегічного лідерства в умовах турбулентності. *Економіка та суспільство*. 2025. № 81. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-49

Інформаційні ресурси

1. Академічні та наукометричні ресурси

1. Google Scholar – https://scholar.google.com
2. ResearchGate – https://www.researchgate.net
3. Directory of Open Access Journals (DOAJ) – https://doaj.org

2. Офіційні ресурси органів державної влади України

1. Кабінет Міністрів України – https://www.kmu.gov.ua
2. Міністерство економіки України – https://www.me.gov.ua
3. Державна служба статистики України – https://www.ukrstat.gov.ua

3. Офіційні сайти міжнародних організацій

1. United Nations Statistics Division (UNSD) – https://unstats.un.org
2. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) – https://www.oecd.org

3. Eurostat (Statistical Office of the European Union) – https://ec.europa.eu/eurostat
4. International Labour Organization (ILO) – https://www.ilo.org

4. Офіційні сайти науково-дослідних та аналітичних установ України

1. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій (IER) – https://www.ier.com.ua
2. Національний інститут стратегічних досліджень – https://niss.gov.ua
3. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) – https://naqa.gov.ua

5. Нормативно-правові ресурси України

1. Законодавство України (Верховна Рада України) – https://zakon.rada.gov.ua

6. Офіційні наукові та електронні бібліотеки України

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського – https://www.nbuv.gov.ua
2. Національна парламентська бібліотека України – https://nplu.org
3. Інституційні репозитарії закладів вищої освіти України – https://ir.library.gov.ua

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/;
- «Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/;
- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей освітнього компоненту.